Gemeente Amsterdam

Voordracht voor de College vergadering van 07 oktober 2025

Portefeuille: Algemene Zaken

Agendapunt: B26

Tekst van openbare besluiten wordt gepubliceerd

Onderwerp

Instemmen met het rooster voor crisismaatregel-/inbewaringstellingsdiensten (crisis-/IBS-diensten) van 17-10-2025 t/m 19-12-2025

Het college van burgemeester en wethouders besluit

In te stemmen met het rooster voor crisis-/IBS-diensten voor de 17-10-2025 t/m 19-12-2025, waarmee de burgemeester de bevoegdheid tot het gelasten van de crisismaatregel of inbewaringstelling voor de in het rooster genoemde periodes aan de wethouders mandateert.

Kernboodschap

De burgemeester kan in een noodsituatie een inbewaringstelling in een psychiatrische instelling gelasten voor iemand die een gevaar voor zichzelf of voor een ander is. De rechter beoordeelt vervolgens of de cliënt langere tijd in de instelling moet blijven. Op reguliere werkdagen, tijdens kantooruren, gelast de burgemeester (of haar vervanger) de inbewaringstelling. In de avonden en weekenden doen de wethouders dit afwisselend.
Het college heeft het rooster, dat loopt 17-10-2025 t/m 19-12-2025, voor deze IBS diensten vastgesteld.

Bestuurlijke achtergrond

Per 1 januari 2020 is de Wet Bopz vervangen door de Wet verplichte ggz (Wvggz) en de Wet zorg en dwang (Wzd).

Wet zorg en dwang (inbewaringstelling

De Wet zorg en dwang geeft een regeling voor de opneming van personen in gevallen waarin de opneming zo urgent is dat er geen tijd is om de reguliere machtigingsprocedure af te wachten. Aan de burgemeester is de bevoegdheid gegeven een cliënt ondanks het ontbreken van de bereidheid daartoe, te doen opnemen. Zij kan daartoe een last tot inbewaringstelling geven. Er moet sprake zijn van ernstig nadeel (voor de cliënt of anderen) als gevolg van het gedrag van de cliënt als gevolg zijn psychogeriatrische aandoening of een verstandelijke beperking of een daarmee gepaard gaande psychische stoornis. De opname en het verblijf moeten noodzakelijk en geschikt zijn om het ernstig nadeel af te kunnen wenden en er moet geen minder zwaar middel zijn om het ernstige nadeel af te kunnen wenden. Afwijkend van de hoofdregel is wel dat in spoedsituaties het voldoende wordt geacht als er een ernstig vermoeden bestaat dat het nadeel het gevolg is van een psychogeriatrische aandoening of verstandelijke handicap. Er hoeft met andere woorden geen volledige zekerheid te zijn dat de aandoening of handicap het nadeel veroorzaakt. Bovendien geldt de ratio die achter de regeling zit als voorwaarde, namelijk dat het ernstig nadeel zo onmiddellijk dreigend is dat een machtigingsprocedure niet kan worden afgewacht.

Hoofdregel is dat een inbewaringstelling een geldigheidsduur van ten hoogste drie dagen heeft. Dat is de maximale termijn waarbinnen iemand van zijn vrijheid kan worden beroofd zonder

tussenkomst van de rechter. Indien echter het CIZ binnen die drie dagen een verzoek tot een

machtiging tot verlenging van de inbewaringstelling bij de rechter indient, vervalt de

inbewaringstelling pas op het moment dat de rechter uitspraak doet.

Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (crisismaatregel)

Als een persoon met psychische stoornis in een ernstige crisissituatie belandt, kan het noodzakelijk zijn dat er direct zorg wordt verleend. Als blijkt dat verplichte zorg nog de enige overgebleven oplossing is, voorziet de wet in de mogelijkheid dat de burgemeester een crisismaatregel neemt. De crisismaatregel kan ook tot andere vormen van verplichte zorg dan opname in een accommodatie strekken. Dit betekent dat het ook mogelijk is om een persoon met medicatie te behandelen om zijn geestelijke gezondheid te herstellen. Niet in alle gevallen zal kunnen worden volstaan met de toediening van medicatie om de situatie weer onder controle te krijgen en een kan opname noodzakelijk zijn. De mogelijkheid om ook andere vormen van verplichte zorg toe te passen, noodzaakt er echter wel toe dat de proportionaliteit en subsidiariteit van de beoogde zorg wordt getoetst en alternatieven tegen elkaar worden afgewogen.

De burgemeester kan een wethouder mandaat verlenen voor geven van een last tot inbewaringstelling of het nemen van een crisismaatregel.

Overdag, tijdens kantooruren, is de burgemeester de aangewezen persoon om crisismaatregel of last tot inbewaringstelling te geven. Bij afwezigheid van de burgemeester is haar secretariaat op de hoogte van de naam van een vervanger binnen het stadhuis door een rooster.

Sinds 1 januari 1995 is het in de gemeente Amsterdam gebruik dat één van de wethouders in de avond en in het weekend de crisis/IBS-dienst van de burgemeester overneemt. De diensten lopen normaliter van vrijdag 17.00 uur tot de vrijdag erna om 9.00 uur s ochtends. Voor noodgevallen wordt een achtervang-rooster gemaakt zodat er altijd twee bestuurders, de persoon die dienst heeft en diens achtervang, beschikbaar zijn.

Het vorige besluit Instemmen met het rooster voor crisismaatregel-/inbewaringstellingsdiensten (crisis-/IBS-diensten) van 11-07-2025 t/m 17-10-2025 met ZD2025-005187, is door het college op 24-06-2025 vastgesteld.

Bestuurlijke prioriteit

nvt

Wettelijke grondslag

- Mandatering van de inbewaringstelling: artikel 29, leden 1 en 7, van de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten
- Mandatering van de crisismaatregel: artikel 7:1, leden 1 en 2 van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

Onderbouwing besluit

Met het vaststellen van het rooster mandateert de burgemeester de bevoegdheid om in een noodsituatie zonder rechterlijke machtiging een crisismaatregel te nemen of een onvrijwillige opname (inbewaringstelling) in een geregistreerde accommodatie te gelasten aan de wethouders voor de in het rooster genoemde periodes.

Mocht een collegelid na vaststelling van het rooster niet in staat zijn de crisis/IBS dienst te draaien, dan kan de dienst worden geruild met een andere wethouder, na akkoord van de burgemeester. Dit regelt het secretariaat van de betreffende wethouder.

Het secretariaat van de burgemeester wordt altijd actief op de hoogte gesteld van wijzigingen, omdat zij zorgt dat de aanvragen voor crisis/IBS naar de juiste persoon worden doorgezet en dat de burgemeester de bevoegdheid delegeert. Tijdens reguliere werkweken nemen de wethouders de avonden en weekenden voor hun rekening, tijdens het reces geldt de dienst voor de gehele week, inclusief de uren tussen 9.00u en 17.00u.

Duurzaamheid

N.v.t., omdat het geen effect heeft op de duurzaamheidsdoelen.

Participatie

nvt

Financiële onderbouwing

Conclusie

De genoemde beslispunten in de voordracht hebben geen financiële consequenties.

Communicatie

Binnen de gemeente: Opnemen in te publiceren besluitenlijst

Buiten de gemeente: Publiceren in het Gemeenteblad

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2025-061779	College van B&W Voordracht (pdf)
AD2025-061784	Advies (pdf)
AD2025-061948	Bijlage 2 Bekendmaking IBS-rooster 17-10 19-12.docx (msw12)
AD2025-061949	Bijlage 3 BM-L- en A-rooster 17 okt tm 19 dec 2025.pdf (pdf)

Besluit college van burgemeester en wethouders

Conform besloten